

OVER
MORGEN

Gemeente
Gouda

Welkom bij het Gouds Monumentengesprek!

20 november 2023

Het Monumentengesprek

Op 20 november vond het tweede Gouds Monumentengesprek plaats. Inwoners van Gouda waren uitgenodigd om mee te denken over de vraag:

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

De uitkomsten van dit gesprek worden meegenomen in het herijken van de regeling Erfgoed en Duurzaamheid van de gemeente Gouda. Er namen circa 65 inwoners deel aan het gesprek.

Tijdens het gesprek kwamen verschillende stellingen en vragen aan bod. We waren benieuwd naar uw eigen ervaringen, maar vroegen u ook uzelf in te leven in de situatie van andere inwoners van Gouda.

In dit verslag vindt u:

- Informatie over het isoleren van uw woning zoals gepresenteerd door Wim Sprengers;
- Resultaten van de door u ingevulde enquête
- Een terugblik op wat besproken is en de belangrijkste uitkomsten;
- Handige links.

Dit verslag wordt alleen onder de deelnemers van het monumentengesprek gedeeld.

Waarom een monumentengesprek?

Gouda telt als historische stad bijna 1250 gemeentelijke- en rijksmonumenten. De binnenstad is als rijksbeschermd stadsgezicht aangewezen vanwege zijn bijzondere cultuurhistorische karakter. Om mee te kunnen met de huidige tijd waarin verduurzaming en energiebesparing van monumenten steeds urgenter wordt, is in 2020 de regeling Erfgoed en Duurzaamheid versoepeld en beter inzichtelijk gemaakt. Naar aanleiding van signalen uit de stad en ervaringen van aanvragers enerzijds en ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid anderzijds heeft de gemeente behoefte aan een evaluatie van deze regeling, ook met oog op eventuele doorontwikkeling daarvan

Het monumentengesprek dient **twee doelen**:

1. *De gemeente en Over Morgen nemen bewoners mee in wat zij kunnen doen om hun huis te verduurzamen, welke maatregelen zij kunnen nemen en wanneer dit nuttig is;*
2. *Wij zijn benieuwd naar de ervaringen van de aanwezigen met het verduurzamen van de woning. En we zijn geïnteresseerd in de vragen die mensen hebben over het verduurzamen van hun woning.*

We hebben drie gesprekken gevoerd. We verwerken de input van de drie gesprekken in het herijken van de regeling Erfgoed en Duurzaamheid. Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties hoe we dit het beste kunnen doen, dan horen we graag van u!

(1/2) De belangrijkste inzichten van alle gesprekken op een rijtje...

- De meeste deelnemers wonen in een **koopwoning**, met name in het **centrum**. De **meeste** mensen wonen in een **goed geïsoleerde woning** en hebben al veel maatregelen getroffen, een klein aandeel woonden in een minder goed geïsoleerde woning.
- (*Stelling 1*): Wat is voor u de belangrijkste overweging om uw woning/complex te verduurzamen?
 - Op deze stelling kwam een **combinatie van duurzaamheid en besparing** naar voren. Het ontwikkelen van een toekomstbestendige woning is belangrijk voor veel deelnemers.
- (*Stelling 2*): Als ik moet kiezen investeer ik als eerste in...
 - De meerderheid van de deelnemers zou nu als **eerste het glas vervangen**. Deelnemers die reeds isolatiemaatregelen hebben getroffen, zouden eerder in **zonnepanelen of een warmtepomp** investeren. Deelnemers die graag in een warmtepomp willen investeren verwachten meer duidelijkheid en **concrete plannen** van de gemeente wat het alternatief voor aardgas wordt voor hun wijk en op welke termijn.
- (*Stelling 3*): Wat heeft u nodig om uw woning beter te verduurzamen?
 - Wat mensen nodig hebben om hun woning te verduurzamen, is met name **persoonlijk, maatwerk advies**, bijvoorbeeld in het vergelijken van **verschillende offertes**. Ook is **begeleiding** nodig om naar de juiste persoon te worden doorverwezen om de maatregelen uit te voeren.

(2/2) De belangrijkste inzichten van alle gesprekken op een rijtje...

- (Stelling 4): Hoe kan de gemeente u ondersteunen bij het verduurzamen van uw woning?
 - De rol van de gemeente zou moeten zijn om **duidelijkheid** te geven over wat er mag en wat er niet mag. Veel deelnemers vragen van de gemeente om de regels rondom verduurzaming van monumenten te versoepelen, zodat ze de woningen passend kunnen moderniseren. Duidelijkheid over welk alternatief er voor aardgas is voorzien voor welke wijk en op welke termijn is ook belangrijk. Het geven van **advies** en verlenen van **subsidie** helpt ook bij het ondersteunen bij verduurzaming.
- (Stelling 5): Voor mij is bij verduurzaming het belangrijkste...
 - De **hoogste kwaliteit** staat voor veel mensen voorop bij het verduurzamen van hun woning. Goedkoop is namelijk veelal duurkoop. Wel blijft **betaalbaarheid** van maatregelen ook belangrijk.
- (Stelling 6) Wat zou u de gemeente nog willen meegeven?
 - “Blijf als gemeente **in gesprek** met inwoners!” was een advies richting de gemeente Gouda. Geef als gemeente ook **duidelijkheid** op korte en lange termijn en denk na over **verruiming** van **wet- en regelgeving**.

We verwerken de input van het monumentengesprek. Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties hoe we dit het beste kunnen doen, dan horen we graag van u!

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

Welkom door Thierry van Vugt - wethouder cultuur, erfgoed en monumenten Michel Klijmij-van der Laan - wethouder Klimaat, Duurzaamheid en Participatie

Expert aan het woord

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Zien Verduurzamen Doet Verduurzamen

In de videoserie 'Zien Verduurzamen Doet Verduurzamen' komen eigenaren aan het woord over verduurzaming van hun monument.

De sector in beweging

De uitdagingen in Nederland zijn groot

- 118.000 monumenten
- 40% CO2-reductie in 2030
- 60 % CO2-reductie in 2040

Programma Erfgoed & Duurzaamheid van **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**

- **Routekaart Verduurzaming Monumenten**
- **Afwegingskader Verduurzamen Monumenten**
 - Hulp via:
 - Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten
 - Subsidies

Wat doet gemeente Gouda?

Regeling Erfgoed & Duurzaamheid (2020)

- Zonnepanelen
- Vervangen enkelglas
- Achterzetbeglazing

En:

- Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK)
- Erfgoed verduurzamen is maatwerk

Bewonersenquête

Aanpak enquête

- 17 oktober tot 5 november
- 300 respondenten
- **Alle open antwoorden** zijn met de hand geanalyseerd en geclusterd in argumenten.

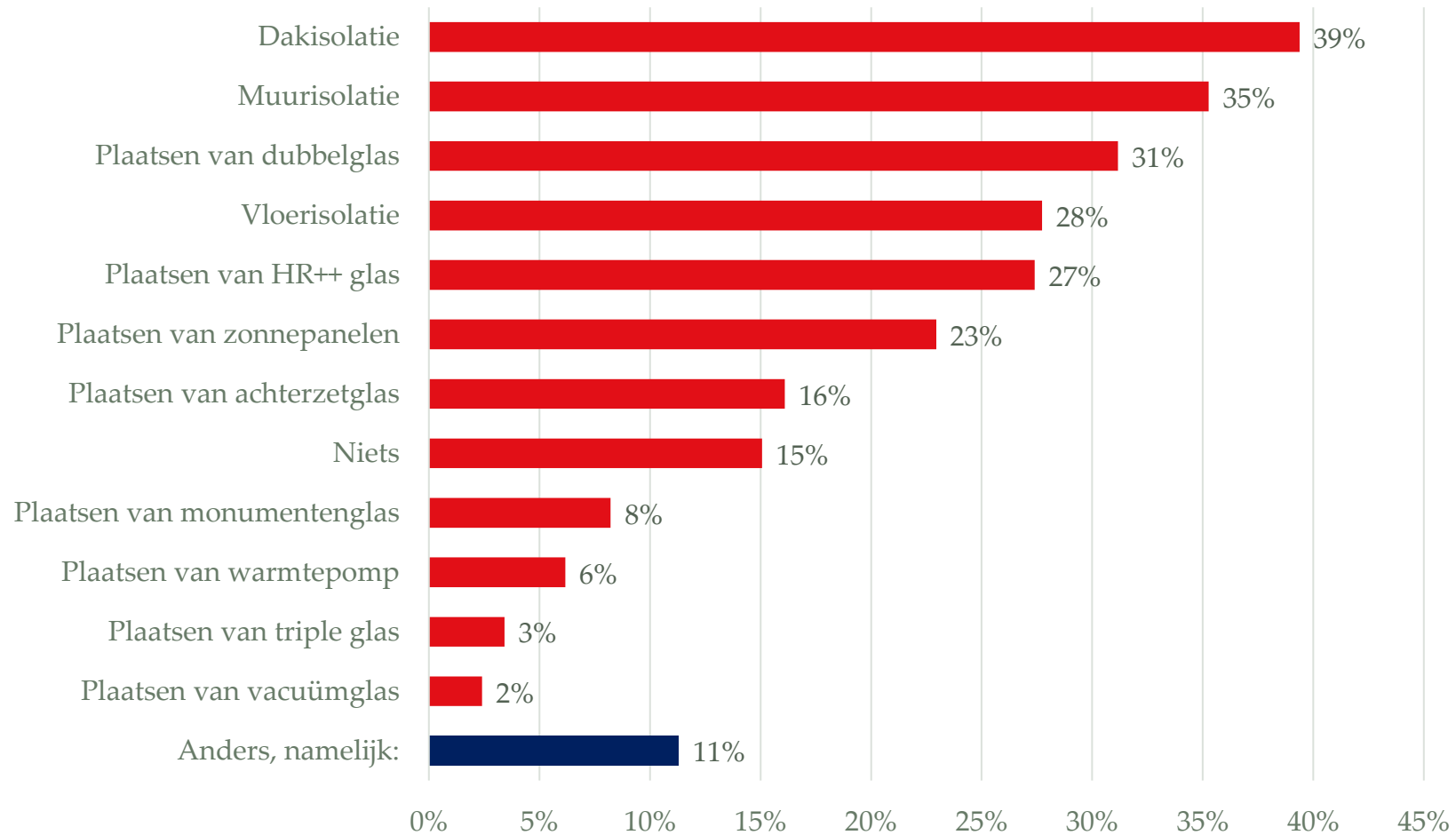

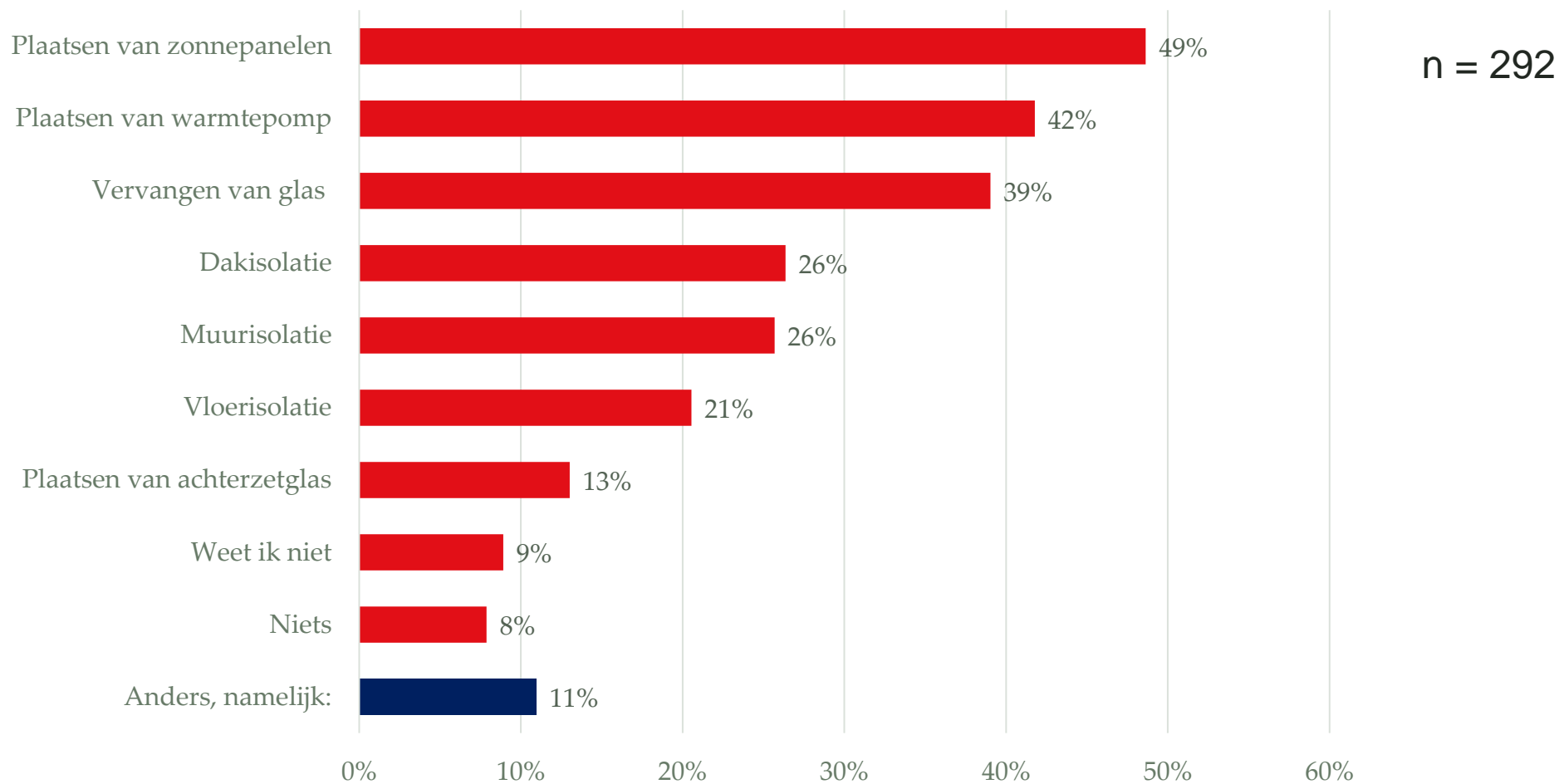
Wie kent de Regeling Erfgoed & Duurzaamheid?

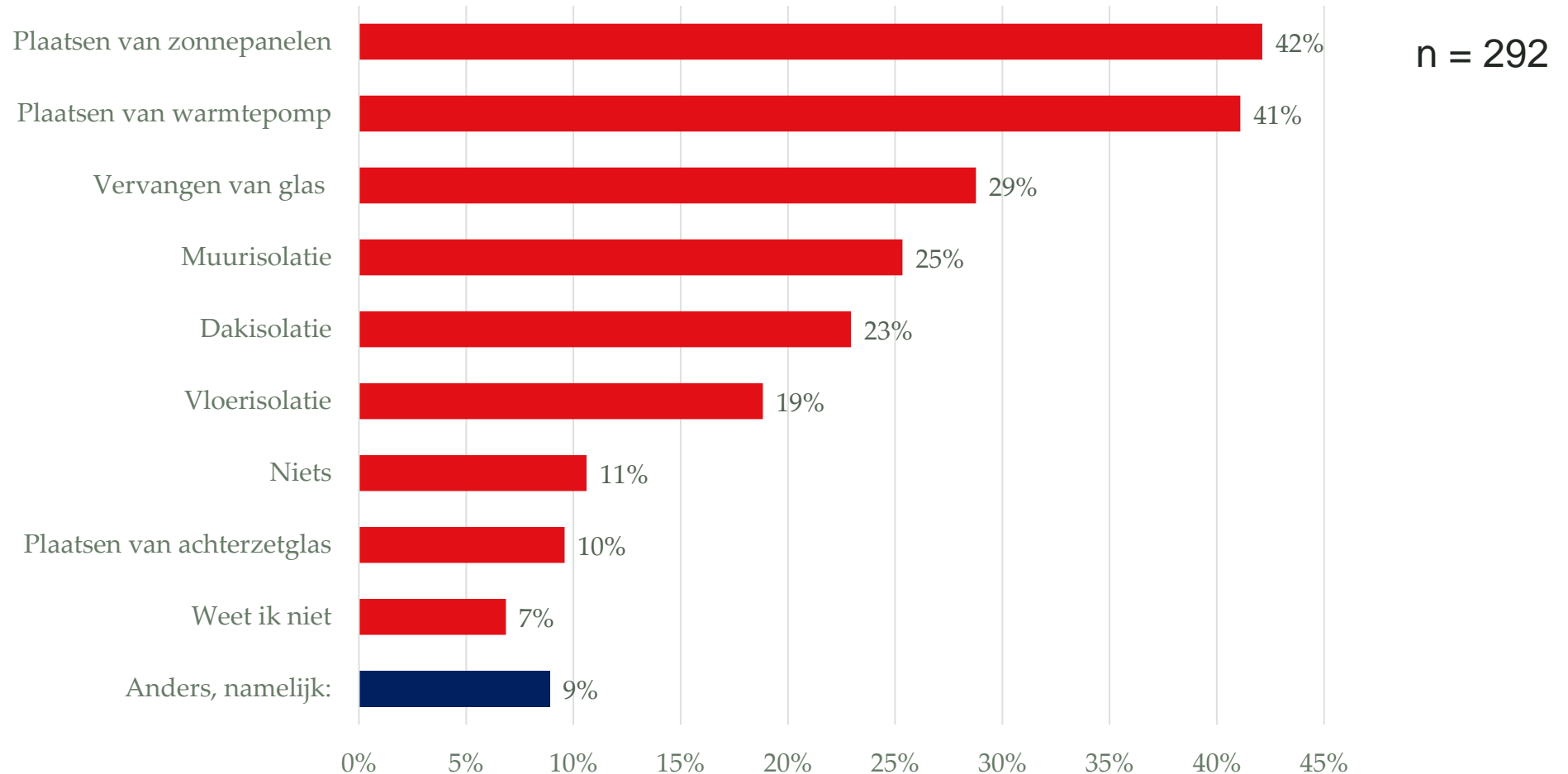
Wat heeft u al gedaan in uw pand?

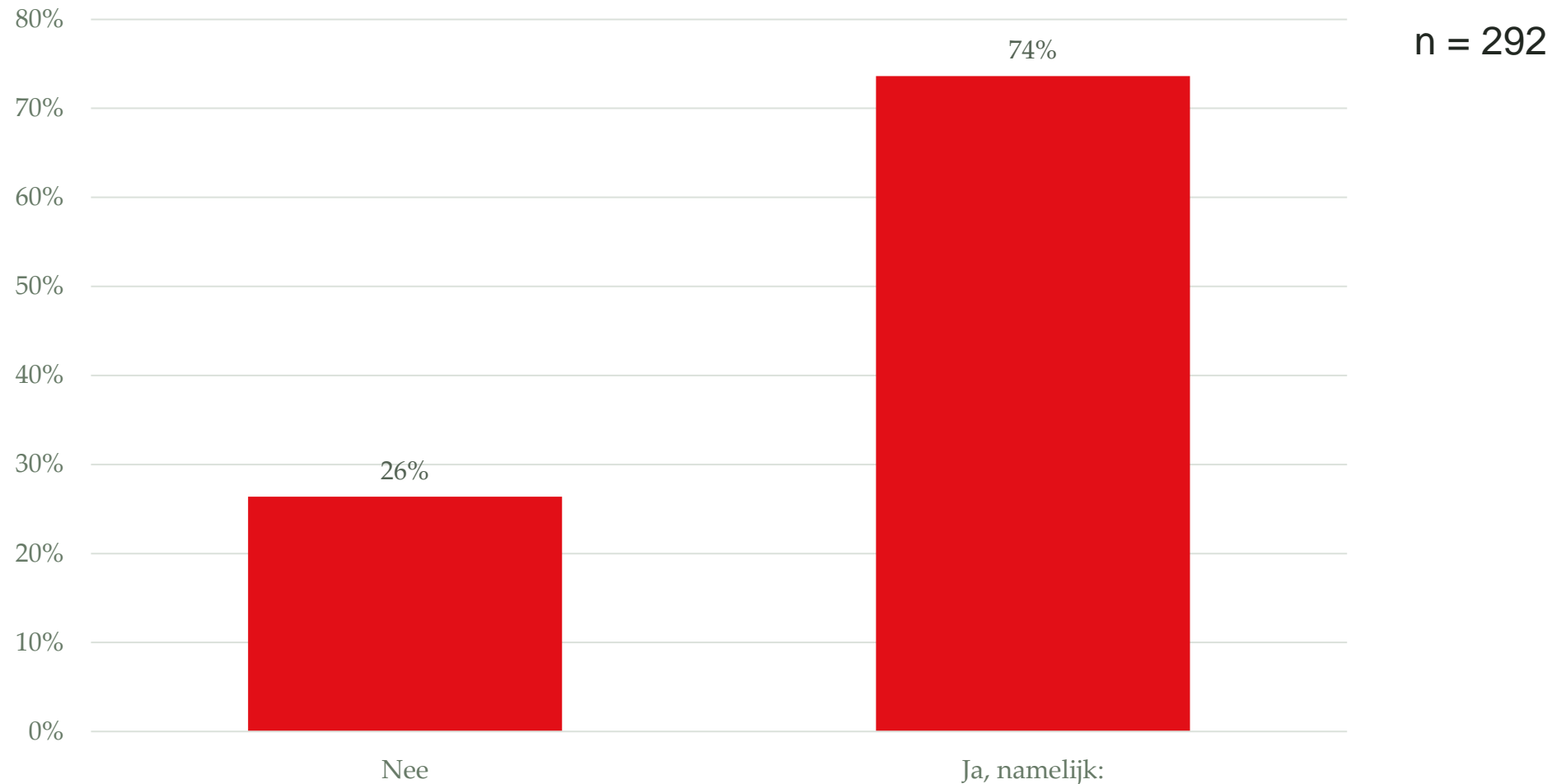
Wat zou u graag willen doen in uw pand?

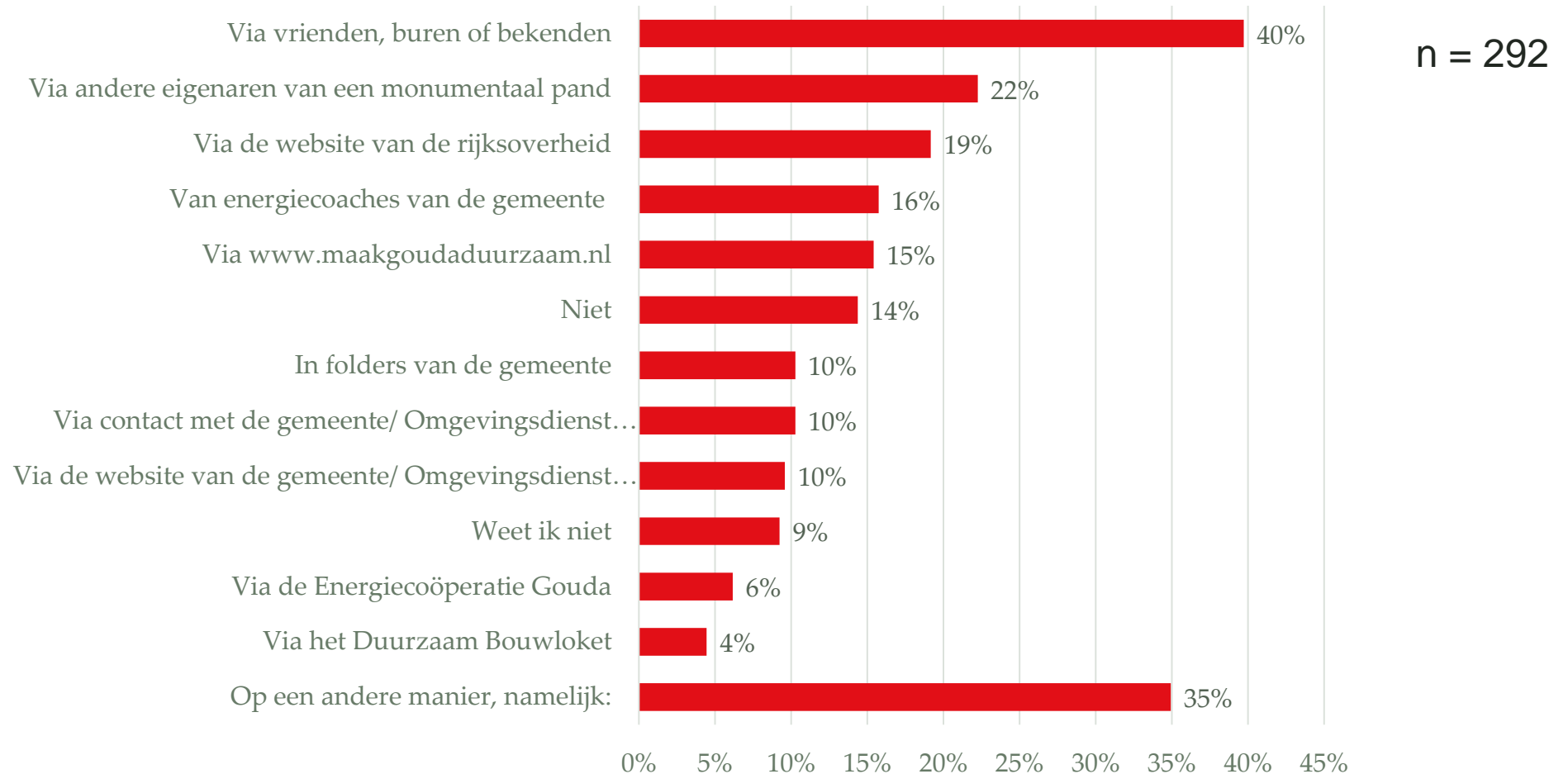
Zijn er zaken die u moeilijk vindt om te doen?

Kunt u bij het verduurzamen van uw pand hulp gebruiken van de gemeente of anderen?

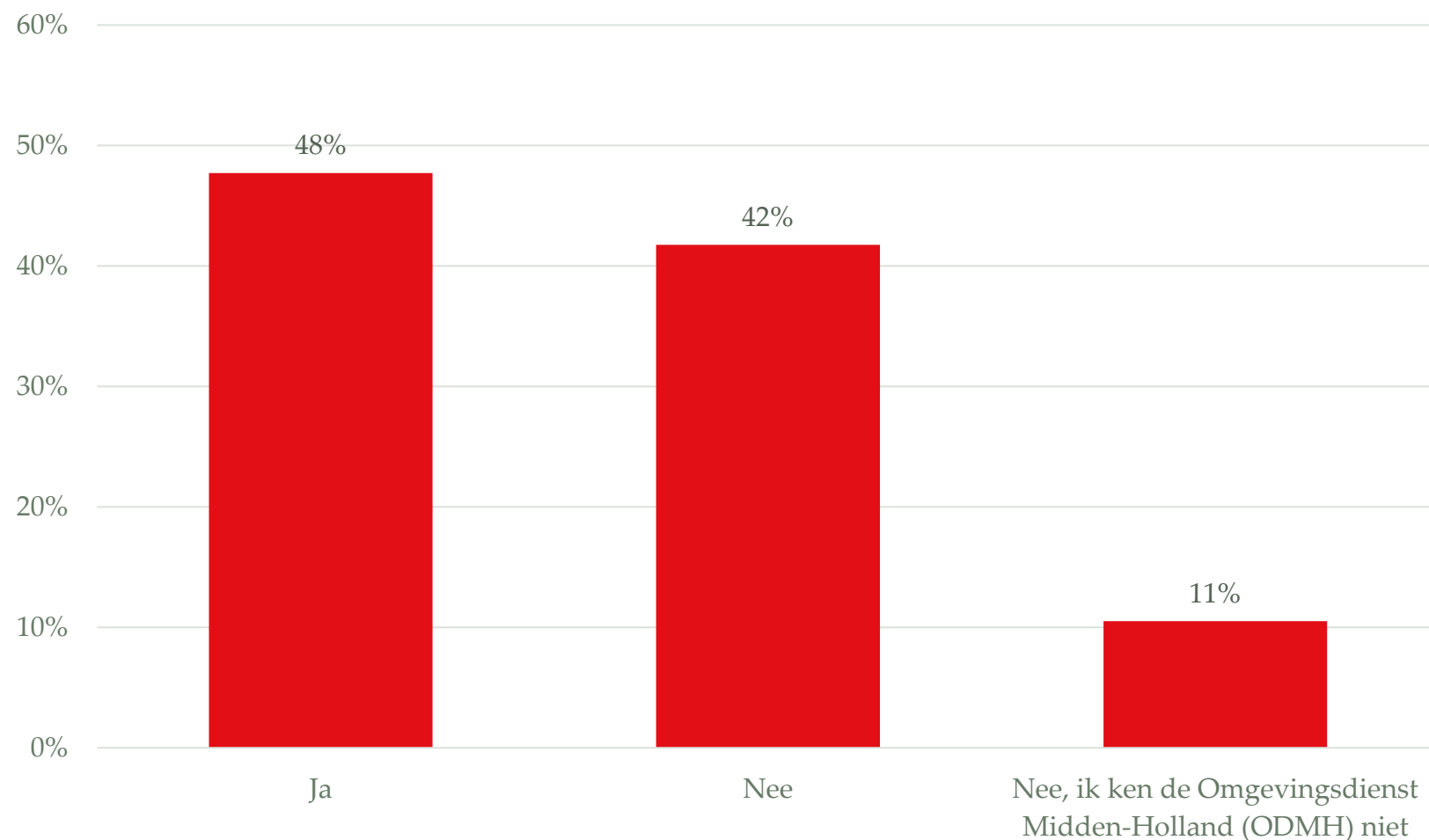

Hoe komt u aan informatie over verduurzaming van uw pand?

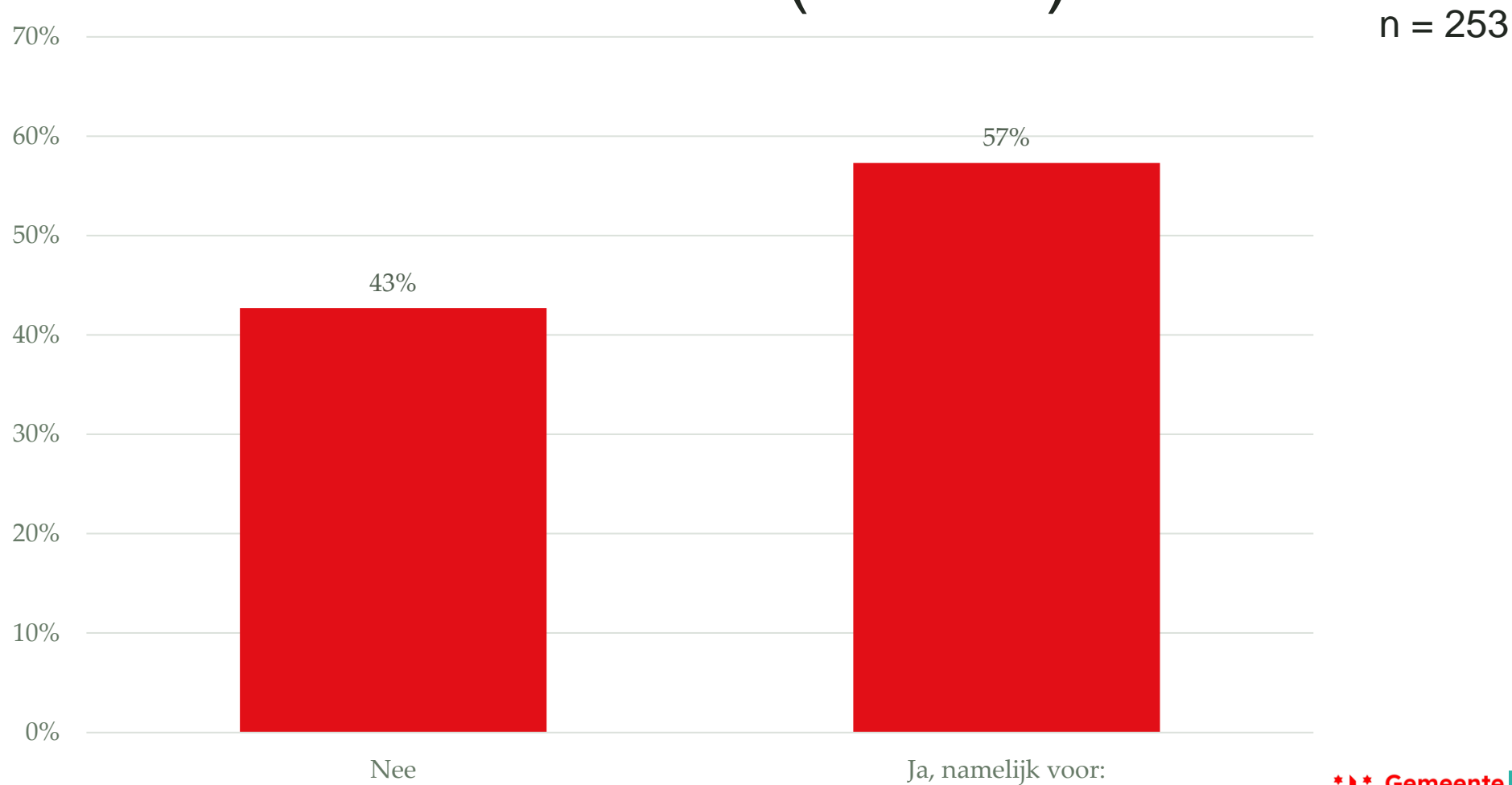

Wist u dat u informatie over de regels van de gemeente Gouda kunt aanvragen bij de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)?

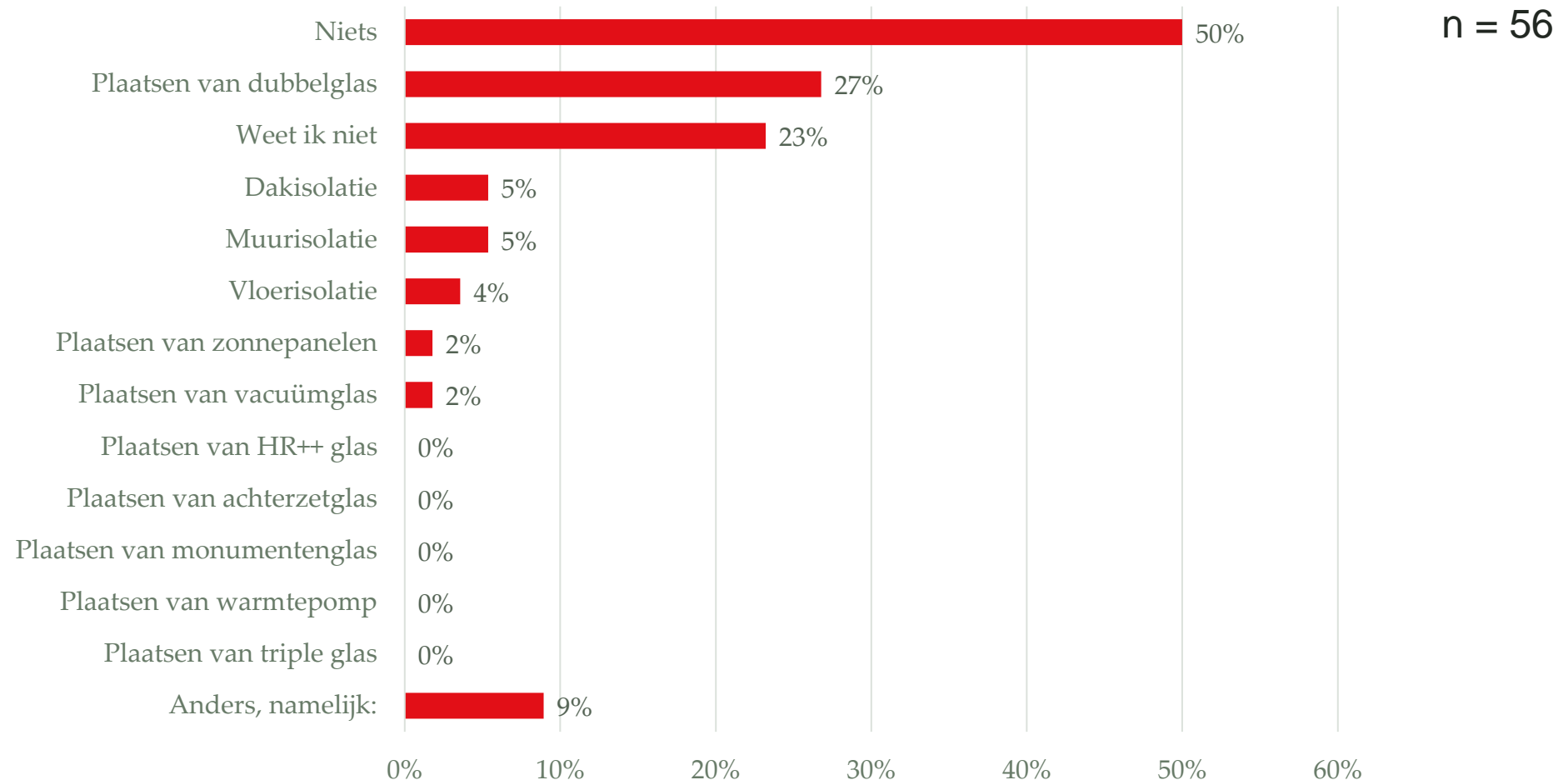
n = 285

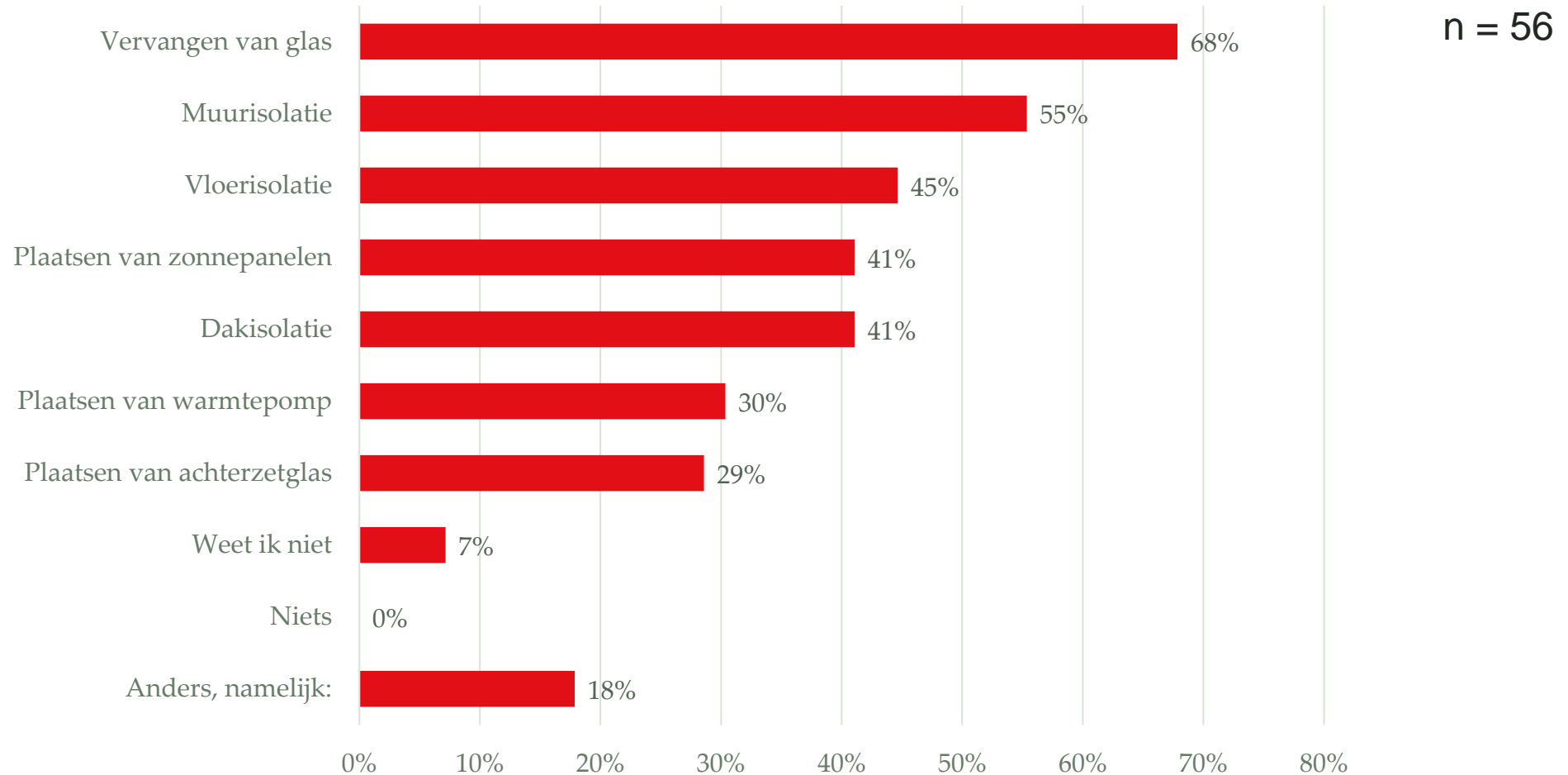
Wist u dat u voor bepaalde verduurzamingsmaatregelen een vergunning of een ontheffing moet aanvragen bij de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)?

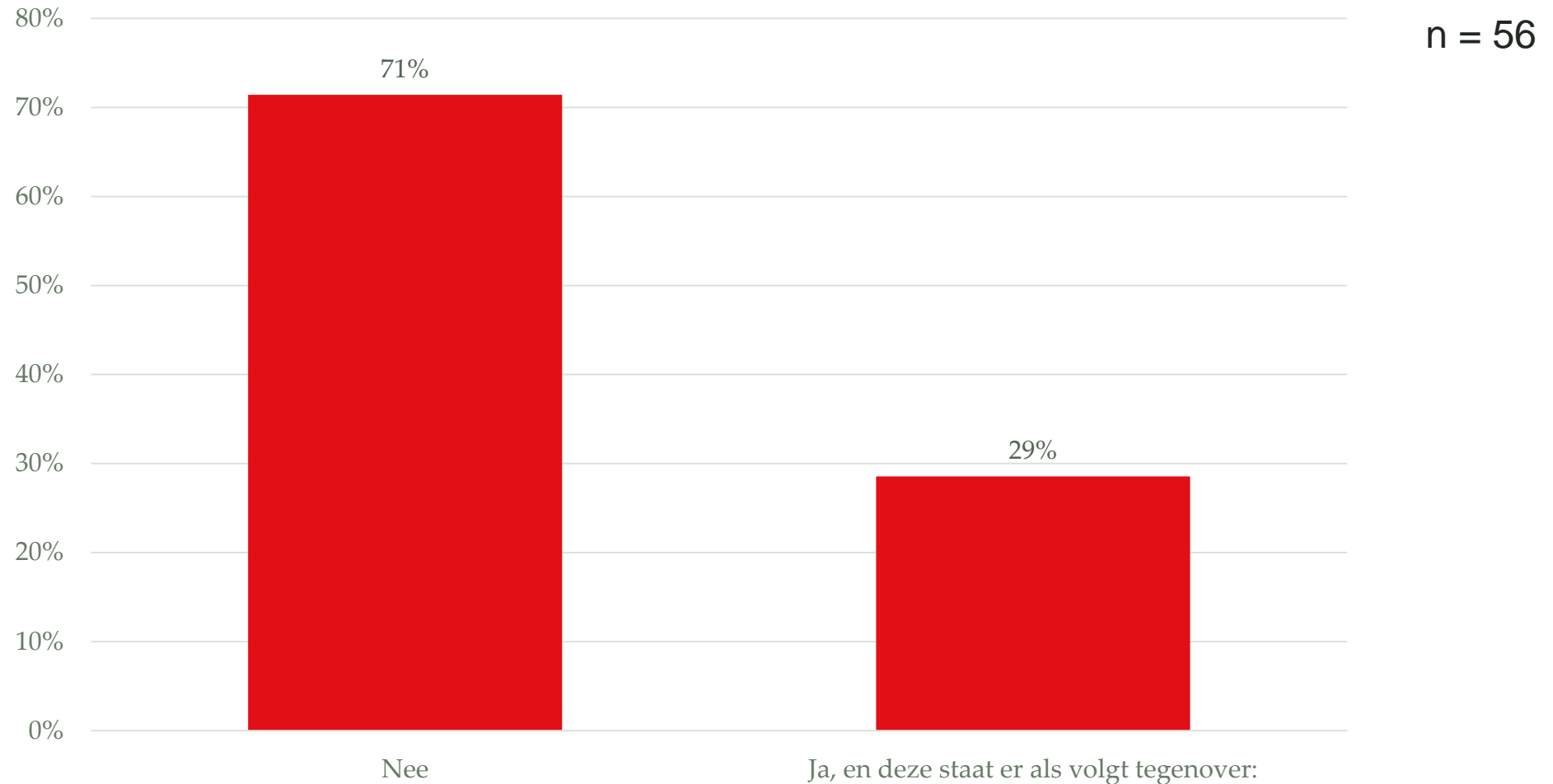
Wat is er al gedaan in uw pand door de eigenaar?

Wat zou u willen dat de eigenaar doet aan uw woning?

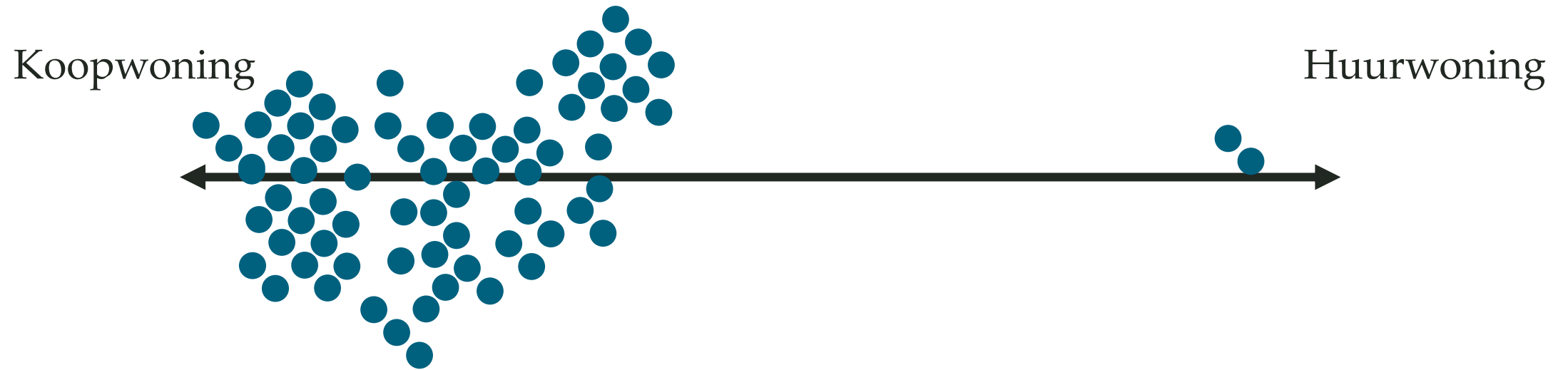
Heeft u hierover contact met de eigenaar?

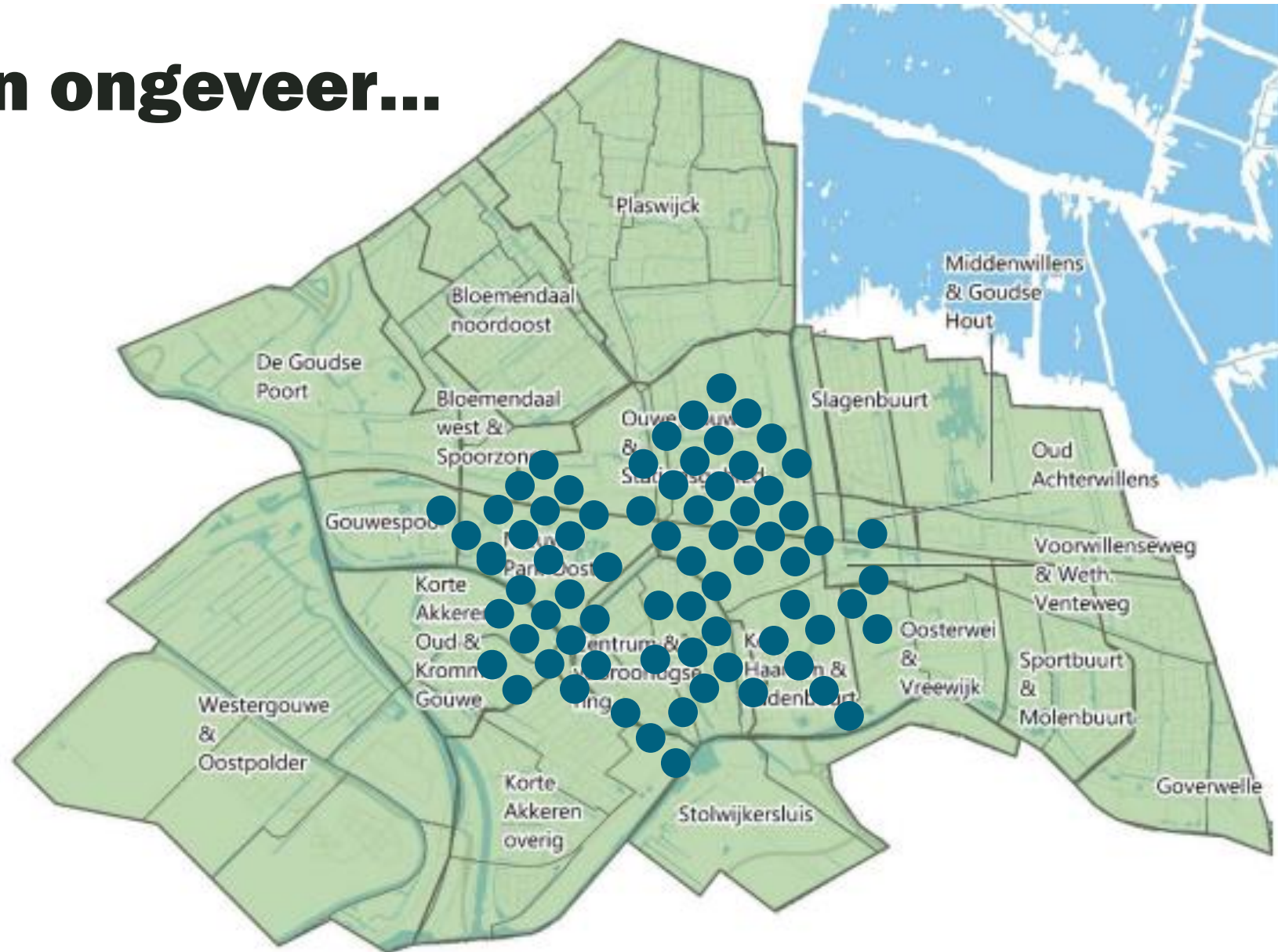

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

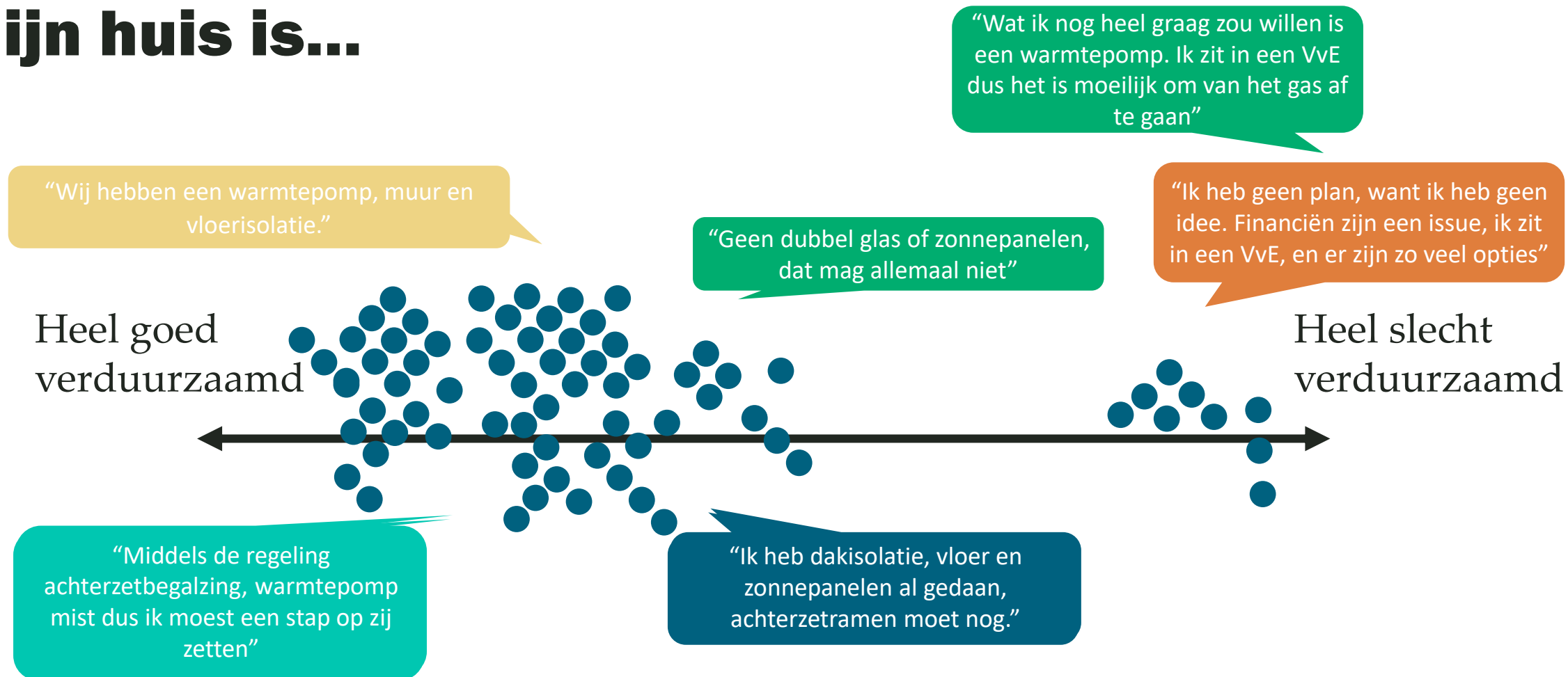
Ik woon in een...

Ik woon ongeveer...

Mijn huis is...

Wat is voor u de belangrijkste overweging om uw woning te verduurzamen?

Milieuoverwegingen

“Ik denk dat er veel te veel verbruikt wordt, daarom is duurzaamheid het meest belangrijk.”

“Het is de vraag of je het pand wel verkocht krijgt over tientallen jaren. Je ziet nu al dat banken bepaalde woningen gaan uitsluiten. Ik ben bang dat iemand die mijn huis wil kopen amper hypotheek krijgt.”

Besparing
(slimme investering)

Comfort

“Milieu én comfort! Het is heerlijk om een warme vloer en dubbel HR plus te hebben, maar het is ook heerlijk om te weten dat je het goed doet”

“Ik doe het om het pand in stand te houden. De eerste tekeningen zijn gemaakt, we gaan in '24 starten. Ik heb wel moeite, want ik heb glas-in-lood en dat mag je niet inpakken, dat mag in Den Haag wel. Na een tijdje weet ik wel wat er wel en niet mag, maar ik ben er lang mee bezig geweest.”

Anders

Als ik moet kiezen investeer ik als eerste in...

Zonnepanelen

"Aan de ene kant is het doel 2040 en aan de andere kant worden je handen vastgebonden, omdat je bepaalde dingen niet mag doen."

"Hoe dan?! Ik mis realiteitszin"

"Ik woon in een pand van 1850, twee experts en energiecoaches gehad en die zeggen allemaal "dit kan niet, tenzij u 15-20k investeert dat u nooit terugverdient" en ik ga in comfort achteruit."

Gemeente Gouda: de grootste stip op de horizon die we hebben is 2040 aardgasvrij en CO2-neutraal. Voor de binnenstad hebben we nog geen concrete plannen.

Warmtepomp

"Je moet kijken naar de vraag van de eigenaar, dat betekent ook een stukje flexibel zijn."

Isolatie

"Graag een volgorde van dingen die we moeten doen. Waar haal je het meeste uit en wat levert het meeste op?"

"Ik zou graag duidelijkheid willen. We zouden zowel zonnepanelen, isolatie of dubbel glas kunnen doen, maar als ik het alternatief niet weet (gas af of warmtenet) dan weet ik niet waar ik heen moet."

"Ik weet niet wat ik verder nog kan doen. We hebben zoveel mogelijk geïsoleerd, zonnepanelen en een warmtepomp kan bij ons niet."

Anders

Wat heeft u nodig om uw woning beter te verduurzamen?

Informatie

“Ik wil weten wat kan, ik heb mensen nodig om door de regeltjes te komen”

“Ik heb een jaren 80 woning, daar zat dubbel glas in. Ik heb informatie en advies nodig over wat kan.”

“Je moet de wereld kennen, ik heb behoefte aan een route en duidelijk stappenplan voor mijn huis en situatie.”

Advies voor mijn huis

“Stap voor stap begeleiding, iets wat persoonlijk is aangepast. Mijn huis is heel specifiek. Ik weet niet eens waar ik moet beginnen. De buitenkant kan niet, de binnenkant wordt zo’n verbouwing dat ik het niet zie zitten.”

Begeleiding

“Ik beheer een kerk, daarin heb ik geld nodig en begeleiding van deskundigen. Ik heb daarnaast ook appartementen, waarin alles ook maatwerk moet worden. Voor ons is ook de stip op de horizon nodig.”

Financiering

“Ik ben al heel lang bezig met energiebesparing. De laatste energieadviseurs die kwamen zeiden meneer ik kan niks doen, zonder dat u 20 jaar aan het terugverdienen bent. Ik kan het me niet permiteren om ruzie te krijgen met mijn burens over een warmtepomp.”

Anders

“Ik heb behoefte aan het uitwisselen van ervaringen met andere eigenaren.”

Voor mij is bij verduurzaming het belangrijkste...

Bij verduurzamen wil ik...

"N is 293, hier staan bewoners die willen en ambitieus zijn. Deze avond is voor de gemeente Gouda zelf. Ik ben erg benieuwd wat de wethouders vinden. Gaat de ODMH zich naast de burger opstellen en geen opdrachten opleggen. Wat is de boodschap die jullie meenemen?"

Wat zou u de gemeente nog willen meegeven?

"Ik heb het net al gezegd, realiteitszin. Heel veel van ons zijn eraan toe om de ketel te vervangen. We horen, je moet van het gas af. Vloeren vervangen met een vloer van planken kan niet, dan kan ik niet meer lopen. Wees reëel! En kijk over je periode van je zitting heen. Alle politici kijken vier jaar vooruit en zijn weer weg. Wij wonen hier. Ik wil dat de Gemeente Gouda begint met dat wat nú kan. Als je roept, iedereen moet in 2040 van het gas af, dan maak je mensen bang. Kijk maar naar de jaren 70 wijken, daar is het nog veel erger! En die mensen hebben nog minder geld dan wij.

Reactie van de gemeente op de laatste vraag

Michel Klijmij-van der Laan - wethouder Klimaat, Duurzaamheid en Participatie:

De oproep om anders met die regels om te gaan horen wij. Dat is waarom we dit doen. Dank daarvoor. Ik hoor ook de liefde voor het pand, dat vind ik mooi. “Kijk verder dan de volgende verkiezingen” op dit onderwerp doen wij niet anders. We zetten in op 2040 aardgasvrij, dat gaan Thierry en ik niet meemaken maar we maken ons hier hard voor.

We waren een van de eerste met een regeling, maar ik hoor nu de wens voor verandering, die wens trekken we ons aan.

Als er in 16 jaar zoveel vooruit is gegaan, dan kan er in de komende 16 jaar nog veel meer gebeuren. Het stadhuis is ook een monument, dat gaat ook lukken.

Thierry van Vugt - wethouder cultuur, erfgoed en monumenten:

Het feit dat Michiel en ik hier samen zijn zegt veel. In de raad hebben we vaak discussie, maar hier zetten we ons daar overheen. Ook heb ik als burger last van dezelfde problemen als u. En ja deze avond is begonnen om de regeling te herijken. Zowel vanavond als de enquête is geweldige input hiervoor, dus dank daarvoor.

Daarnaast gaan we nog een avond houden, er zijn al resultaten van de vragenlijst en we gaan ermee aan de slag. In de komende maanden leggen we hier een ei over, want we moeten echt een nieuwe beleidslijn in trekken.

“Ik huur een pand in beschermd stadsgezicht. Ik val compleet buiten waar het vandaag over gegaan is. Als je hierheen komt met de verwachting dat je ook hulp ”

“Goed geleid, ik heb bewondering voor hoe jullie de emoties kunnen begeleiden. De bijeenkomst was goed, maar ik hoop dat we er daadwerkelijk wat flexibiliteit uit kunnen halen.”

Tips en tops, aan de gemeente en aan ons!

“Ik vond dat jullie het als presentatoren echt wel goed deden. You had a hell of a job om het samen te vatten en positief naar te zetten. Het was me echter te politiek.”

Het is belangrijk dat je in gesprek gaat. Dit was een kans. Je krijgt geen persoonlijk advies hier, maar je komt erachter dat je niet de enige bent. Goed qua werkvorm, je haalt de sentimenten naar boven. Er moet een follow up komen, maar dit is zeker een begin. Dit was een openingsgesprek.”

Dank voor uw input!

Meer weten?

- [Energiecooperatiegouda.nl](https://energiecooperatiegouda.nl)
- [Maakgoudaduurzaam.nl](https://maakgoudaduurzaam.nl)
- [Energienetwerkgouda.nl](https://energienetwerkgouda.nl)
- [Duurzaambouwloket.nl](https://duurzaambouwloket.nl)
- [Routekaart Verduurzaming Monumenten](#)
- [Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten](#)
- [Dakenkaart Gouda](#)
- [Gids Verduurzaming Monumentaal Wonen](#)
- [Subsidieoverzicht](#)

Heeft u nog concrete vragen? Neem contact op met Omgevingsdienst Midden-Holland

Karin Koersvelt

E: kkoersvelt@odmh.nl

Martin Netten

E: mnetten@odmh.nl

T: 088-5450438

Omgevingsdienst Midden-Holland